

Слід відмітити, що курчата групи плюс варіант (1) значно випереджали з живою масою курчат двох інших груп в добовому віці на 5,8-12,3%, а по закінченню другого місяця відповідно на 10,3-23,0%. Подібна тенденція збереглася до кінця вирощування.

В п'ятимісячному віці із вирощеного молодняка сформували три групи курей родинного стада і на протязі шестимісячного терміну обліковували яєчну продуктивність (несучість і масу яєць).

Таблиця 1 – Яєчна продуктивність курей родинного стада

Групи	Продуктивні ознаки	Вік місяців						За весь період
		6	7	8	9	10	11	
1 (+варіант)	несучість, шт	6,6	20	16,1	15,0	16,6	20	92,3
	маса яйця, г	48,2	49,2	49,6	50,3	51,6	52,2	50,3
2 (модальний)	несучість, шт	5,8	19,3	13,2	15,1	16,1	19,4	90,3
	маса яйця, г	48,1	48,0	48,6	49,4	51,1	51,2	49,3
3 (-варіант)	несучість, шт	2,6	13,7	11,5	13,2	13,0	10,2	63
	маса яйця, г	46,5	48,2	47,9	47,7	50,0	50,8	49,4

За кількістю знесених яєць перша група (таблиця, плюс варіант за живою масою) перевершувала дві інші групи. Дуже низьку несучість спостерігали у курей 3 групи (мінус варіант), модальна група незначно відрізняється від групи плюс варіант.

Дані маси яєць свідчать, що суттєвої різниці між групами за цим показником немає. Між першою і третьою групою 1,5%, а між першою і другою групою взагалі відсутня.

Виходячи із наведених результатів, можна дійти до висновку, що для підвищення несучості курей родинних форм слід відбраковувати мінус варіанти за живою масою в добовому віці.

УДК 636.4.082

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБОВУВАННЯ НА КОМБІНАЦІЙНУ
ЗДАТНІСТЬ ВИХІДНИХ ПОРІД СВИНЕЙ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
КРАЩИХ ПОЄДНАНЬ В ПРАКТИЧНУ РОБОТУ ТОВАРНИХ ФЕРМ**

В.А.ЛІСНИЙ – к.с.-г.н., Херсонський ДАУ,

І.В.НАЗАРЕНКО – асистент, Миколаївський ДСГІ

Основним методом розведення на товарних фермах є схрещування та його вища форма гібридизація. Як відомо, схрещування не завжди забезпечує прояв гетерозису, тобто не всі породи та типи мають високу комбінаційну здатність. Тому для впровадження кращих кросів використовують роздільну селекцію материнських та

батьківських форм, а також перевірку їх поєднувальності. Ця робота може бути виконана на рівні племзаводів, племферм або селекційно-гібридних центрів. Стосовно до товарних господарств, котрі повинні займатися впровадженням перевірених варіантів схрещування, ми запропонували наступну схему. В головному племпідприємстві КСП "Радянська земля" за схемою "нетрадиційної" гібридизації проводяться випробовування вихідних порід на комбінаційну здатність. На товарні ферми один раз завозяться свинки великої білої породи, а далі впроваджується кращий крос, який встановлено на попередніх випробовуваннях в головному підприємстві, при цьому в господарство завозяться тільки кнурці, а поголів'я свинок відновлюється за рахунок власного ремонту.

Згідно з розробленою програмою на першому етапі проводилось порівняльне вивчення відтворювальних якостей маток великої білої породи при чистопородному розведенні, схрещуванні з кнурами великої чорної, української м'ясної порід, порідно-лінійної гібридизації з кнурами молдавського м'ясного типу та спеціалізованої м'ясної лінії полтавської селекції.

Як показали результати аналізу даних первинного зоотехнічного обліку всі батьківські форми позитивно впливали на більшість відтворювальних ознак. Найбільш високу багатоплідність мали матки при схрещуванні з великою чорною породою та спеціалізованою м'ясною лінією. Перевага над контролем в 1,3-2,3 поросята була високовірогідною ($P \geq 0,999$). Помісні та гібридні поросята були на 60-150 грамів важчі при народженні ніж чистопорідні. Різниця ця була також вірогідною, при цьому найбільш крупними були поросята від кнурів молдавського м'ясного типу. Матки у всіх міжпорідних та порідно-лінійних кросах мали кращу молочність, високовірогідна різниця склала 10,3-20,2кг. При відлученні в 2 місяці було одержано на 1,0-1,8 голови більше. Ця різниця також високовірогідна.

В той же час за середньою масою однієї голови тільки помісі від кнурів української м'ясної породи вірогідно переважали своїх аналогів контрольної групи та помісей інших сполучень на 1,8-1,3кг. За масою гнізда у всіх варіантах схрещування спостерігається високовірогідна перевага над чистопорідним веденням на 19,6-36,0кг.

З метою вивчення особливостей росту та розвитку, а також оцінки відгодівельних якостей було сформовано 5 груп підсвинків різних генотипів по 32 голови в кожній. Групи формувались за принципом аналогів, у двохмісячному віці між групами різниці не було. За період вирощування та відгодівлі помісні та гібридні підсвинки мали більш високу енергію росту.

У десятимісячному віці підсвинки контрольної групи досягли живої маси 82,3 кг при середньодобових приростах за весь період вирощування 271 грамів. Помісі від кнурів великої чорної породи, спеціалізованої м'ясної лінії, молдавського м'ясного типу, української м'ясної породи мали живу масу 85,1; 88,8; 95,8; 98,2 кг, їх середньодобові прирости склали 280; 293; 316 та 324 грамів.

Найбільш високі показники середньодобових приростів та живої маси мали підсвинки отримані від кнурів української м'ясної породи та молдавського м'ясного типу. Перевага кращого кросу над великою білою породою склала 15,9 кг за живою масою та 53 грами за середньодобовими приростами.

Слід зазначити, що умови відгодівлі і перш за все рівень годівлі були типовими для більшості товарних господарств, у раціонах переважала товарна пшениця, тому спостерігався дефіцит протеїну, що й обумовило дещо низькі прирости підсвинків на відгодівлі. Але навіть на цьому рівні вплив генотипів є високовірогідним.

Таким чином, всі варіанти схрещування та гібридизації забезпечують прояв ефекту гетерозису за більшістю показників, але за комплексом ознак кращим є крос з українською м'ясною породою. Цей варіант схрещування слід впроваджувати в товарних господарствах, при цьому помісних свинок цього кросу слід вирощувати для ремонту маточного стада. Порода батьківська для цих свинок буде встановлена на наступному етапі досліджень.

УДК. 636.52:58.082

ОСОБЛИВОСТІ КРИВИХ НЕСУЧОСТІ І ПРОГНОЗУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯЄЧНОЇ ПТИЦІ ПЕРСПЕКТИВНОГО ГЕНОФОНДУ

С.Ю. БОЛЛА – к. с.- г. н.,

С.Я. ПЛОТКІН – к. ф.- м. н., Херсонський ДАУ

До комплексу питань, розробка яких сприяє максимальній реалізації генетичного потенціалу ліній птиці, відноситься удосконалення методів підвищення точності фенотипової та генотипової оцінки птиці за основними селекціонованими ознаками. Тому досить актуальним завданням є використання генетико - математичних методів і комп'ютерної техніки для вибору моделей опису, оцінки і прогнозування основних селекційних показників, визначення елементів складних полігонних ознак, до яких відноситься і несучість птиці.